

Obsah

I. Úvod	7
II. Aristokracie v Podunajské monarchii	13
J. ŽUPANIČ	
III. Vztah plný rozporů. Šlechta a český národ	31
J. ŽUPANIČ	
IV. Vylastnění a konfiskace v období	45
první až třetí republiky	
J. RÁKOSNÍK	
V. Lichtenštejnové	57
V. HORČIČKA	
• Lichtenštejnové v českých zemích do první světové války	59
• Lichtenštejnové a Československo ve dvacátých letech	
Zahájení pozemkové reformy a spor o mezinárodní statut	
knížete Jana II.	67
• Osobnost a vláda knížete Františka I.	91
• Dokončení pozemkové reformy a normalizace	
československo-lichtenštejnských vztahů	
v letech 1929–1938	96
• Lichtenštejnové v českých zemích za druhé světové války	111
• Přípravy Lichtenštejnů na osvobození Československa	147
• Národní správa a konfiskace majetku v roce 1945	155
• Snaha o záchranu majetku do února 1948	180
• Československo-lichtenštejnské vztahy v letech 1948–1952	215
VI. Schwarzenbergové, hlubocko-krumlovská větev	229
V. HORČIČKA	
• Stručné dějiny rodu v 19. a na počátku 20. století.	
Podstata a správa majetku	231
• Nástin osobnosti dr. Adolfa Schwarzenberga (1890–1950)	237

• Vlastní průběh pozemkové reformy	257
• Hlubocko-krumlovští Schwarzenbergové a jejich doména v roce 1939, obrana proti aktivitám Bodenamtu	296
• Správa schwarzenberského majetku po odchodu knížete Adolfa do zahraničí	302
• Konfiskace majetku hlubocké větve Schwarzenbergů v srpnu 1940	307
• Správa zkonfiskovaného majetku primogenitury během druhé světové války (1940–45)	341
• Osud majetku hlubocko-krumlovských Schwarzenbergů po druhé světové válce	365
VII. Schwarzenbergové, orlická větev	423
V. HORČIČKA	
• Stručné dějiny rodu v 19. a na počátku 20. století. Podstata a správa majetku	425
• Nástin osobnosti mladého Karla VI. ze Schwarzenbergu	432
• Vlastní průběh pozemkové reformy	451
• Hospodaření orlických Schwarzenbergů po provedení pozemkové reformy	472
• Schwarzenberská sekundogenitura a její majetek v protektorátu. Karel VI. a vypuknutí druhé světové války	484
• Hospodářství sekundogenitury v letech 1939–1941/42	490
• Uvalení nucené správy na majetek orlické větve Schwarzenbergů a poměry na velkostatku v letech 1942–45	500
• Orličtí Schwarzenbergové v osvobozené republice	524
• Odchod Karla VI. s rodinou do exilu a zájem bezpečnostních orgánů o sekundogenituru	567
VIII. Colloredo-Mannsfeldové	585
J. ŽUPANIČ	
• Z Itálie do Čech	587
• Rodové statky	596
• Kníže Josef	614

• Rozvod s Lucy Yvonne	637
• V nové republice	645
• Hrabě Jeroným	660
• Čtyři bratři	691
• Ve stínu hákového kříže	703
• Na konci války	743
• Příbuzní ze Sierndorfu	756
• Třetí republika	765
• Emigrace	851
IX. Závěr	865
X. Rodové erby	873
XI. Seznam pramenů a literatury	877
XII. Summary	909

Československo tento krok realizovalo. Zákon byl totiž přijat jako jeden z prvních již 10. prosince 1918. Ztráta práva užívat zděděné tituly, predikáty a erby ale nepředstavovala hlavní význam, s nímž se česká šlechta musela v meziválečném období vyrovnat: tou byla bezesporu první pozemková reforma.

Proto jsme se pokusili na příkladu tří nejzámožnějších a nejznámějších českých aristokratických rodů Lichtenštejnů, Schwarzenbergů a Colloredo-Mannsfeldů rozklíčovat, jaké strategie šlechta v boji o záchranu svého pozemkového majetku volila. To by pochopitelně nebylo možné, kdybychom zároveň nereflaktovali přístup státu, zejména státního pozemkového úřadu, ministerstva zemědělství či prezidenta republiky. U Lichtenštejnů a Schwarzenbergů bylo nutné započítat ještě další důležité faktory, které představovaly komplikace s cizími státy, u kterých hledali před československými úřady ochranu. S pozemkovou reformou je pak spojená i řada dalších otázek – například její dopad na rentabilitu šlechtických velkostatků, respektive na hospodaření šlechty vůbec. Stranou samozřejmě nemohl zůstat poměr sledovaných rodů k Československu jako takovému a ochota či neochota s ním v budoucnou kooperovat. Teprve zodpovězení těchto důležitých otázek snad umožní nabídnout komplexnější pohled na poměr šlechty k první republice i odpověď na další, mnohem zásadnější problém: Existovala reálná možnost, že by po provedení reformy šlechta postupně vyšla z ústraní a zapojila se do společenského, politického a hospodářského života Československa?